

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuonna 1994

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi vuotta 1994 koskeva laki kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta. Kansaneläkelaitoksen rahoituksen turvaamiseksi kansaneläkelaitokselle tilitettäisiin vuonna 1994 liikevaihtoveron ja arvonlisäveron tuotosta yhteensä 1 800 miljoonaa markkaa. Kansaneläkelaitoksen osuudesta tilitettäisiin kansaneläkerahastoon 1 600 miljoonaa markkaa ja sairausvakuutusrahastoon 200 miljoonaa markkaa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1994 alusta. Lakia sovellettaisiin kansaneläkelaitokselle vuodelta 1994 tilitettävään liikevaihtoveroon ja arvonlisäveroon. Esitys liittyy vuoden 1994 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1994 alusta. Lakia sovellettaisiin kansaneläkelaitokselle vuodelta 1994 tilitettävään liikevaihtoveroon ja arvonlisäveroon. Esitys liittyy vuoden 1994 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Kansaneläkevakuutuksen ja sairausvakuutuksen rahoitukseen osallistuvat vakuutetut, työnantajat sekä valtio ja kunnat. Lakimääräisten osuuksien lisäksi valtio osallistuu rahoitukseen siltä osin kuin muut tuotot eivät kata kustannuksia. Tätä niin sanottua takuusuoritusta valtio joutui vuonna 1992 suorittamaan kansaneläkerahastoon 1 500 miljoonaa markkaa ja sairausvakuutusrahastoon 518 miljoonaa markkaa. Kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (1212/92) perusteella vuonna 1993 kansaneläkelaitokselle tuloutetaan 1 780 miljoonaa markkaa liikevaihtoveron tuotosta, jolloin valtion takuusuoritusta arvioidaan tarvittavan 1 485 miljoonaa markkaa.

Taloudellinen tilanne on maassamme edelleen vaikea. Vuonna 1993 toteutetuista ja vuoden 1994 talousarvioesitykseen sisältyvistä säästötoimenpiteistä huolimatta valtio joutuisi vuonna 1994 suorittamaan edellä mainittua takuusuoritusta. Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa ei ole mahdollisuutta työnantajamak-

sujen eikä kuntien kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksujen suurempaan perimiseen kuin mitä on ehdotettu vuoden 1994 talousarvioesityksessä. Valtion vuoden 1994 talousarvion menojakaan ei tulisi lisätä. Kansaneläkelaitoksen rahastojen varaintarve onkin katettava muulla tavoin. Kansaneläkelaitoksen rahoituksen turvaamiseksi ehdotetaan, että vuonna 1994 kertyvästä liikevaihtoveron ja arvonlisäveron tuotosta tilitetään kansaneläkelaitokselle yhteensä 1 800 miljoonaa markkaa. Muilta osin vaje katetaan valtion takuusuorituksen kautta.

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan säädettäväksi laki kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuonna 1994.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kansaneläkelaitokselle vuonna 1994 liikevaihtoveron ja arvonlisäveron tuotosta tuloutettava 1 800 miljoonaa markkaa vähentää vastaavalla määrällä valtion takuusuoritusta ja valtiolle kertyvää liikevaihtoveron ja arvonlisäveron tuottoa.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu yhteistyössä valtiova-

rainministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön kesken, ja siitä on oltu yhteydessä kansaneläkelaitokseen ja verohallitukseen.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Liikevaihtoverolain (559/91) 1 §:n mukaan tavaroiden ja palvelujen Suomessa tapahtuvasta myynnistä ja maahantuonnista suoritetaan liikevaihtoveroa valtiolle. Kansaneläkelaitoksen rahoituksen turvaamiseksi vuonna 1994 ehdotetaan liikevaihtoverolain 1 §:n säännöksestä poiketen kansaneläkelaitokselle tilitettäväksi osa vuoden 1994 liikevaihtoveron tuotosta.

Kansaneläkelaitokselle tilitettävää liikevaihtovero-osuutta rajoitettaisiin sekä ajallisesti että määrällisesti. Säännösehdotuksen mukaan vuonna 1994 kansaneläkelaitokselle tilitetään liikevaihtoveron tuotosta 1 800 miljoonaa markkaa. Tästä määrästä osoitettaisiin kansaneläkerahastoon 1 600 miljoonaa markkaa ja sairausvakuutusrahastoon 200 miljoonaa markkaa.

2 §. Kansaneläkelaitokselle kuuluvaa liikevaihtovero-osuutta tilitettäisiin kalenterikuukausittain. Kunakin kalenterikuukautena tilitettäisiin 1/12 siitä määrästä, joka ehdotuksen 1 §:n mukaan olisi vuonna 1994 tilitettävä kansaneläkelaitokselle.

3 §. Kuukausierät tilitettäisiin kansaneläkelaitokselle veronkantolaissa (611/78) tarkoitettujen kansaneläkelaitokselle tilitettävien vakuutusmaksujen jako-osuuksien suorituspäivänä. Valtiovarainministeriön veronkantolain 14 ja 18 §:n mukaisten tilitysten suorituspäivästä antaman päätöksen (VM n:o 7/05-30/79) mukaan kansaneläkelaitokselle tulevat jako-osuudet on suoritettava kansaneläkelaitokselle kunkin kuukauden 28 päivänä tai tämän päivän sattuessa pyhäpäiväksi tai arkilauantaiksi, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Jos kuukauden viimeinen päivä sattuu pyhäpäiväksi tai maanantaiksi taikka jos kuukaudessa on vain 28 päivää, on jako-osuus suoritettava eläkelaitokselle jo ennen 28 päivää siten, että ne ovat tämän käytettävissä viimeistään edellisenä arkipäivänä.

4 §. Tilitysten tekemiseen ja maksatukseen liittyvistä hallinnollisista toimenpiteistä huolehtisi verohallitus tai sen määräämä lääninverovirasto.

5 §. Pykälään sisältyy säännös lain täytäntöönpanoa koskevasta yleisestä asetuksenantovaltuudesta.

6 §. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994, ja sitä sovellettaisiin kansaneläkelaitokselle vuodelta 1994 tilitettävään liikevaihtoveroon.

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen arvonlisäverolain (HE 88/1993 vp). Arvonlisävero korvaisi nykyisen liikevaihtoveron. Valtion vuoden 1994 talousarvion mukaan arvonlisäverolaki on tarkoitus saattaa voimaan vuoden 1994 kesäkuun alusta. Verojärjestelmämuutoksen jälkeen kansaneläkelaitoksen osuus tilitettäisiin arvonlisäveron tuotosta.

7 §. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 1994 alusta. Lakia sovellettaisiin kansaneläkelaitokselle vuodelta 1994 tilitettävään liikevaihtoveroon ja arvonlisäveroon.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 1994 alusta. Lakia sovellettaisiin kansaneläkelaitokselle vuodelta 1994 tilitettävään liikevaihtoveroon ja arvonlisäveroon.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kansaneläkelaitoksen rahoituksen väliaikaisesta muuttamisesta vuonna 1994

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Sen estämättä, mitä liikevaihtoverolain (559/91) 1 §:ssä säädetään liikevaihtoveron saajasta, tilitetään vuonna 1994 kansaneläkelaitokselle liikevaihtoveron tuotosta 1 800 miljoonaa markkaa sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Kansaneläkelaitokselle 1 momentin mukaan tilitettävästä määrästä tilitetään kansaneläkerahastoon 1 600 miljoonaa markkaa ja sairausvakuutusrahastoon 200 miljoonaa markkaa.

2 §

Kansaneläkelaitoksen osuus liikevaihtoverosta tilitetään kalenterikuukausittain. Kunkin kalenterikuukautena tilitetään 1/12 1 §:n 2 momentin mukaisista määristä kansaneläkerahastoon ja sairausvakuutusrahastoon.

3 §

Kuukausierät tilitetään veronkantolaissa

(611/78) tarkoitettujen kansaneläkelaitokselle tilitettävien vakuutusmaksujen tilityspäivänä.

4 §

Tässä laissa tarkoitettujen tilitysten tekemisestä ja siihen liittyvästä maksatuksesta huolehtii verohallitus tai sen määräämä lääninverovirasto.

5 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

6 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1994.

Lakia sovelletaan kansaneläkelaitokselle vuodelta 1994 tilitettävään liikevaihtoveroon.

Mitä tässä laissa säädetään kansaneläkelaitokselle tilitettävästä liikevaihtoverosta, sovelletaan vastaavasti arvonlisäveroon, jos arvonlisäverolaki tulee voimaan vuoden 1994 aikana.

Helsingissä 24 päivänä syyskuuta 1993

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Iiro Viinanen*

